

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/30/2021
Identifikačné číslo spisu: 7213222387
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7213222387.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, zastúpenej JUDr. Silviou Sovovou, advokátkou v Košiciach, mestská časť Západ, Diamantová 47/10, proti žalovaným 1/ Ing. J. K., trvale bytom v C., mestská časť J., U. XX/X, 2/ O. Z., trvale bytom v R. W., R. XX/XX a 3/ E. V., trvale bytom v K. XX/XX, všetkým zastúpeným JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou v Košiciach, Urbánkova 1562/6, o zaplatenie 6.475,05 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 13C/548/2015, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. apríla 2021 sp. zn. 3Co/24/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. apríla 2021 sp. zn. 3Co/24/2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou došlou Okresnému súde Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) 9. septembra 2013 domáhala voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ zaplatenia 6.475,05 eur s príslušenstvom. V žalobe uviedla, že na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere z 5. decembra 2005 (ďalej aj „zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere“, alebo len „zmluva“) poskytla žalobkyňa žalovaným 1/ a 2/ mimoriadny medziúver vo výške 9.410,48 eur. Žalovaný 3/ prevzal ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojia žalovaní 1/ a 2/. Žalovaní 1/ a 2/ porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo 7. augusta 2012 žalobkyňa od úverovej zmluvy odstúpila a vyzvala žalovaných 1/ a 2/, aby v 7-dňovej lehote vrátili zostatok úveru. O odstúpení od zmluvy bol upovedomený aj žalovaný 3/. Žalovaná suma 6.475,05 eur pozostáva z istiny 6.193,95 eur, z nezaplatených úrokov z omeškania od 4. septembra 2012 do 31. augusta 2013 vo výške 281,10 eur. Príslušenstvo predstavuje i úrok z omeškania od 1. septembra 2013 do zaplatenia.

2. Rozsudkom (v poradí druhým) z 27. septembra 2019 č. k. 13C/548/2015-418 súd prvej inštancie I. žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 5.824,03 eur a úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5.282,27 eur od 1. septembra 2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných zaniká v rozsahu ním poskytnutého plnenia

povinnosť ostatných žalovaných, pričom žalovaní 1/ a 2/ sú povinní platiť spoločne a nerozdielne a II. žalobkyni priznal proti žalovaným 1/, 2/ a 3/ právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením súdu po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1 a § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2, § 546 a § 548 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo len „O. z.“) a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vecne dôvodil, že predmetom konania (po zastavení konania v časti o zaplatenie 15,60 eur a po právoplatnosti v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie v časti uloženia povinnosti žalovaným 1/ až 3/ zaplatiť žalobkyni 635,42 eur s príslušenstvom) zostal nárok žalobkyne na zaplatenie 5.824,03 eur s príslušenstvom. V konaní nebolo sporné uzavretie zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a postavenie žalovaných 1/ až 3/ (žalovaní 1/ a 2/ ako dlžníci a žalovaný 3/ ako ručiteľ). Na základe tejto zmluvy bol žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý úver. Podľa článku VII ods. 1 predmetnej zmluvy bola žalobkyňa oprávnená od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastala niektorá zo skutočností uvedených v článku XIX všeobecných podmienok. Z dôvodu omeškania žalovanej 1/ na účte stavebného sporenia žalobkyňa od zmluvy odstúpila listom zo 7. augusta 2012. Po odstúpení žalovaná 1/ zaplatila žalobkyni celkovo ešte sumu 420 eur. Obranu žalovaných, že odstúpenie od zmluvy je potrebné posúdiť podľa ust. § 48 Občianskeho zákonníka s účinkami zrušenia zmluvy ex tunc s následnou povinnosťou zmluvných strán vrátiť si navzájom na základe zmluvy poskytnuté plnenie a námietku neprípustnosti poplatkov za spracovanie zmlúv, vedenie účtu, považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú. Odstúpenie od zmluvy bolo potrebné posudzovať podľa ust. § 506 Obchodného zákonníka a žalovaným aj po odstúpení od zmluvy naďalej trvala povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru ako cenu úveru. Odstúpením od zmluvy zmluva nezanikla, zmenila sa iba doba splatnosti. Súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú aj vznesenú námietku premlčania a dospel k záveru, že žaloba v časti, ktorá zostala predmetom konania (po započítaní vykonaných platieb po odstúpení od zmluvy), bola dôvodná. Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „C. s. p.“) a vecne úspechom žalobkyne v konaní v plnom rozsahu.

3. Na odvolanie žalovaných 1/, 2/ a 3/ Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 21. apríla 2021 sp. zn. 3Co/24/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. potvrdil a žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v celom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou s tým, že s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie sa plne stotožnil a odkázal na ne. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že niet pochýb o tom, že zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, uzavretá medzi stranami sporu, je zmluvou spotrebiteľskou, tak ako to má na mysli § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súčasne však ide o vzťah obchodnoprávny (absolútny obchod). Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z ustanovení § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. Podľa názoru odvolacieho súdu zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru (pozn. z rozsudku nie je zrejmé, čo z uplatneného nároku žalobkyňou tento úrok z úveru predstavuje). V danom prípade si strany sporu zmluvne dojednali, že odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa, splatiť pohľadávku veriteľa vrátane príslušenstva, pričom súčasne je tu i povinnosť platiť úroky až do zaplatenia celej pohľadávky. Odstúpenie od zmluvy možno prirovnáť k inštitútu zosplatenia. Slúži na ochranu veriteľa, pričom podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, z čoho vyplýva, že veriteľ v dôsledku aplikácie tohto inštitútu nemá peňažné prostriedky, za ktoré mu patrí dohodnutá odmena a záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru (keďže dohodnuté úroky majú

zmluvný základ). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p., vecne úspechom žalobkyne v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/, 2/ a 3/ dovolanie. Dovolanie odôvodnili ust. § 420 písm. f/ (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (pozn. hoci citujúc i § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C. s. p.), t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke doteraz nevyriešenej v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, a to, „Či má veriteľ nárok na zmluvné úroky a úroky z omeškania pri odstúpení od spotrebiteľskej zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka a ak áno, odkedy sa počítajú dohodnuté zmluvné úroky a odkedy dokedy má veriteľ nárok na úroky z omeškania pri odstúpení od spotrebiteľskej zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka“. Navrhli zmenu rozsudku odvolacieho súdu tak, že dovolací súd žalobu zamietne; eventuálne potom navrhli zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie im veci na ďalšie konanie. Žalovaní vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie tvrdili, že zákonná úprava odstúpenia od zmluvy je pre spotrebiteľa výhodnejšia, a preto je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 48 ods. 2) s účinkami ex tunc a následným nástupom režimu bezdôvodného obohatenia. Rovnako žalovaní tvrdili, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká. Veriteľ má iba právo na úrok z omeškania, v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy. Favorizovanie Obchodného zákonníka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolatelia opakovane poukazovali na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 402/2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 3 Cdo 115/2008, 2 MCdo 2/2015 a 8 Cdo 119/2017. Dovolatelia ďalej namietali, že súdy riadne nevykonali dokazovanie a rozsudky neboli riadne odôvodnené, sú nevykonateľné. Riadne odôvodnené súdne rozhodnutie patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania. Oba nižšie súdy sa s argumentáciou žalovaných žiadnym spôsobom nevysporiadali. V danom prípade bol porušený princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva. Dovolatelia navrhli odložiť vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu s odôvodnením, že im reálne hrozí exekúcia.

5. Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaných odmietnuť a návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovieť. Nie je zrejmé, v čom konkrétne by mal spočívať nesprávny postup súdu, ktorým malo byť znemožnené žalovaným, aby uskutočňovali im patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Námietky dovolateľov sú len všeobecné, vrátane námietky, že rozhodnutia nižších súdov sú nedostatočne odôvodnené. Žalobkyňa sa domnieva, že v danej problematike nie je rozhodovacia prax do volacieho súdu ustálená, naopak je rôznorodá. Dovolanie žalovaných považuje za neprípustné. Žalovaní spomínajú aj neprijateľné zmluvné podmienky, táto ich zmienka je však chaotická a nie je zrejmé k akému dovolaciemu dôvodu mala smerovať. Ďalej poukázala na to, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie s tým, že sa plne stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku a na tieto dôvody odkázal. Zdôraznila, že zmluva o úvere je absolútny obchod a účinky odstúpenia od zmluvy boli odvolacím súdom posúdené správne. Dovolatelia riadne neoznačili rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Poukázala na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 42/2019, ktorý podporuje argumentáciu žalobkyne. Súdy nie sú povinné zodpovedať na všetky kladené otázky. Dovolatelia rozhodnutia súdov subjektívne neakceptujú. Uviedla, že žalovaní dovoláciu otázku bližšie nešpecifikovali.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dovolací súd, vychádzajúc z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a marnosť možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017 a 8 Cdo 85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

13. Žalovaní v dovolaní namietali (len všeobecne tak, ako správne žalobkyňa uviedla), že súdy riadne

nevykonali dokazovanie.

14. K tomuto dovolací súd dodáva, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi do volacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Je iba vecou súdu posúdiť, či je pre rozhodnutie potrebné vykonanie toho alebo onoho dôkazu.

15. Žalovaní dovolaním ďalej namietali, že odvolací súd a súd prvej inštancie sa s argumentáciou žalovaných v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadali. Žalovaní tvrdili, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, pričom favorizovanie Obchodného zákonníka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia ústavného a najvyššieho súdu.

16. V zmysle zjednocujúceho stanoviska naj vyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016) a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere (pokiaľ ide o jeho druhú vetu) treba považovať naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/ 2017, 8 Cdo 49/2017).

17. V napadnutom rozsudku v prejednávanej veci odvolací súd uviedol, pokiaľ šlo o jeho vyporiadanie sa s rozsudkom súdu prvej inštancie a odvolaním žalovaných proti nemu len všeobecne, že predmetná zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou (kedy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka) a ide o vzťah obchodnoprávny (absolútny obchod). Zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Odvolací súd súčasne dodal, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru.

18. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 C. s. p.); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C. s. p.).

19. V danom prípade nemožno inak, než konštatovať, že odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu urobenému súčasťou ustanovenia § 387 ods. 3 C. s. p. nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s podstatnými tvrdeniami žalovaných, najmä vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa neprijateľných podmienok v zmluve o úvere (v odvolaní vymedzené články VII body 1, 6, 7, 8 a 10 zmluvy) a prednostnej aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka s odkazom na žalovanými namietané rozhodnutia najvyššieho súdu (ktoré mali podporiť ich argumentáciu v odvolaní).

20. Možnosť plného stotožnenia sa odvolacieho súdu s odôvodnením ním preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie, obmedzenie sa ním (odvolacím súdom) na konštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia (ako pravidlo) a ďalšia možnosť doplnenia na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalších dôvodov (v tomto prípade možnosť majúca povahu výnimky z pravidla, ktorej uplatnenie prichádza do úvahy podľa toho, aký argumentačný priestor súd prvej inštancie úplnosťou svojej argumentácie odvolaciemu súdu ponechá) je síce súčasťou úpravy slovenského civilného procesu už pred čias nadobudnutia účinnosti C. s. p. (tu por. § 219 ods. 2 O. s. p.), v rámci rekodifikácie však zákonodarca do zákona výslovne vniesol aj to, čo v skoršom čase šlo (a bolo nutné) vyvodit' z logiky úpravy a jej účelu a čoho podstatu možno vyjadriť tak, že možnosť praktického prevzatia argumentácie súdu prvej inštancie odvolacím súdom nezbavuje odvolací súd povinnosti hoc aj len veľmi stručne a úmerne okolnostiam konkrétneho prípadu reagovať na argumentáciu z odvolania (prinajmenšom tak, že sa poukáže na tie odvolacie námietky, ktoré sú iba opakovaním už súdom prvej inštancie neprijatej argumentácie, ku ktorej však takýto súd zaujal adresné stanovisko, na ktorom ani súd rozhodujúci o odvolaní nevidí dôvod nič meniť alebo aspoň zrozumiteľne vysvetliť, prečo táto bola bez právneho významu a v prípade iných námietok odvolací súd ozrejmi, prečo spôsob nazerania na posudzovaný problém neboli spôsobilé ovplyvniť). Tým samozrejme nie je myslené, že odvolateľovi musí byť dané za pravdu, ale že musí dostať objektívne zrozumiteľnú odpoveď na svoj špecifický argument.

21. Pretože odvolací súd v prejednávanej veci nezaujal k otázkam urobeným súčasťou odvolania žalovaných žiadne konkrétne stanovisko (s výnimkou stručného konštatovania správnosti záveru súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaných platiť úroky z úveru aj po odstúpení od zmluvy), vylučovalo to akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a dovolanie musí byť z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

22. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými odvolacími námietkami žalovaných, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, resp. ak aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

23. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa pritom do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015) a na tom zotráva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2 Cdo 5/2018, 3 Cdo 146/2018, 8 Cdo 70/2017). Dovolací súd preto v tomto prípade neposudzoval dovolanie z hľadiska opodstatnenosti argumentácie majúcej väzbu na riešenie právnych otázok (čo v konkrétnostiach znamená tak z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., ako aj jeho dôvodnosti v zmysle § 432 rovnakého zákona).

24. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti bol len odvolací súd (s povinnosťou reagovať na zákonom ustanovené skutočnosti, ktorú si ale nesplnil).

25. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

26. Podľa § 444 ods. 1 C. s. p. dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 C. s. p. a v súlade s ustálenou predchádzajúcou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.